

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
23 лютого 2024 року
протокол № 7

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора
від 23 лютого 2024 року
№ 8

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ГІМНАЗІЇ №15
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

1. Загальні положення

- 1.1. Положення про академічну доброчесність Чернівецької гімназії №15 встановлює принципи і загально-етичні норми у відносинах між учасниками освітнього процесу, під час виконання ними своїх обов'язків, які впливають з вимог чинного законодавства України, Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших чинних у закладі локальних нормативних актів, на підставі яких розроблено Положення.
- 1.2. Це Положення розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», Статуту гімназії, Правил внутрішнього трудового розпорядку.
- 1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності закладу (освітній, науковій, виховній), підтримці особливих взаємовідносин між педагогічними працівниками та здобувачами освіти, запобігання порушенню академічної доброчесності.
- 1.4. Педагогічні працівники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.
- 1.5. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу закладу.
- 1.6. Положення публікується на офіційному веб-сайті закладу.

2. Поняття та принципи академічної доброчесності

- 2.1. **Академічна доброчесність** – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження науково-пошукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та творчих досягнень.
- 2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в освітньому закладі необхідно дотримуватися **наступних принципів**:
 - 2.2.1. **Верховенства права.** У шкільному середовищі пріоритетом повинно бути дотримання принципу верховенства права, а саме: справедливості, добра, свободи, правової рівності, поваги до людської гідності, честі, істини тощо.
 - 2.2.2. **Законності.** У своїй діяльності члени шкільної спільноти мають суворо дотримуватися Конституції України, законів та підзаконних актів.
 - 2.2.3. **Соціальної справедливості.** У взаємовідносинах між членами шкільної громади важливим є забезпечення свободи, справедливості, розвитку особистості та її активної участі у житті держави та закладу, а

також повага до гідності кожної особи, нетерпимості щодо аморальної та неетичної поведінки.

2.2.4. Науковості. Педагогічні працівники зобов'язані об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, теорії; ознайомлювати шкільну спільноту з новими досягненнями, науковими методами, пояснювати значення теорії для практики; розкривати наукові причинно-наслідкові зв'язки явищ, що вивчаються; викладати навчальний матеріал з позицій останніх досягнень науки й техніки; забезпечувати тісний зв'язок із сьогоденням.

2.2.5. Дотримання авторського права. Педагогічні працівники повинні посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, науково-педагогічну, творчу діяльність. Забезпечити виконання письмових робіт без залучення зовнішніх джерел інформації (крім дозволених для використання), списування академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

2.2.6. Принцип достовірності результатів педагогічної, науково-педагогічної, дослідницької діяльності здобувачів загальної середньої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); об'єктивність оцінювання результатів навчання. Не допускати свідомого завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти.

2.2.7. Професіоналізму та компетентності. Передбачає наявність у здобувачів загальної середньої освіти та педпрацівників закладу управлінських та аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, ґрунтовних знань, виконання своїх обов'язків на належному рівні, високу організацію праці.

2.2.8. Партнерства і взаємодопомоги. Означає сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

2.2.9. Відкритості й прозорості. Усі процеси, документи в закладі, які стосуються освітньої, наукової, дослідницької, господарської та фінансової діяльності, є прозорими, відкритими, що забезпечує можливість громадського контролю.

2.2.10. Відповідальності. Здобувачі загальної середньої освіти та педагогічні працівники закладу мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, дотримуватися норм цього Положення.

3. Політика академічної доброчесності

3.1. Академічна доброчесність педагогічних працівників спрямована на:

3.1.1. Дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України, Статуту закладу, Колективного договору та Правил внутрішнього трудового розпорядку.

3.1.2. Повагу до здобувачів освіти, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин.

3.1.3. Об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь здобувачів освіти; ефективне виконання своїх функціональних обов'язків; підвищення кваліфікації.

3.1.4. Дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо.

3.1.5. Дотримання законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів.

3.1.6. Нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

3.2. Академічна доброчесність здобувачів загальної середньої освіти передбачає:

3.2.1. Дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України.

3.2.2. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю за результатами навчання.

3.2.3. Повагу честі і гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших.

3.2.4. Бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

3.2.5. Використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них.

3.2.6. Надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.2.7. Не надавати, не отримувати, не пропонувати неправомірну вигоду за отримання будь-яких переваг у навчальній або науково-дослідницькій діяльності.

3.2.8. негайно повідомляти адміністрацію закладу у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам чи інтересам громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

3.2.9. Нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

4. Форми академічної недоброчесності

Порушеннями академічної доброчесності згідно Закону України «Про освіту» вважається:

- 4.1. **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.
- 4.2. **Самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових.
- 4.3. **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.
- 4.4. **Фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.
- 4.5. **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо).
- 4.6. **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.
- 4.7. **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
- 4.8. **Зловживання впливом** – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.
- 4.9. **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

5. Етичні норми академічної діяльності

5.1. Основні вимоги дотримання етичних норм для педагогічних працівників:

- 5.1.1. Педагогічний працівник має дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.
- 5.1.2. Сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу.
- 5.1.3. Сприяти формуванню та поширенню позитивного іміджу закладу.

5.1.4. Шанобливо ставитися до державної символіки та символіки закладу.

5.1.5. Зберігати та примножувати славні традиції закладу.

5.1.6. Виявляти толерантність та повагу до релігії, культури, звичаїв та традицій учасників освітнього процесу всіх національностей.

5.1.7. Допомогати учасникам освітнього процесу, що опинилися у складних життєвих обставинах.

5.1.8. Не принижувати будь-яким чином гідність здобувачів загальної середньої освіти.

5.2. Основні вимоги дотримання етичних норм для здобувачів освіти:

5.2.1. Зобов'язані зберігати та раціонально і дбайливо використовувати матеріально-технічну базу закладу.

5.2.2. Сприяти збереженню та примноженню традицій закладу, підвищувати престиж закладу власними досягненнями у навчанні, науці, спорті, творчості.

5.2.3. Шанувати історію закладу, здобутки педагогів, випускників, сприяти розвитку позитивної репутації закладу.

5.2.4. Повинні приходити на заняття без запізнення, звати вчителів на ім'я та по батькові, звертатися до них на «Ви».

5.2.5. Поводитися з учасниками освітнього процесу закладу шанобливо, толерантно.

6. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в закладі використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

6.1. Інформування здобувачів освіти, педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики.

6.2. Положення доводиться до відома здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьківської громади на конференції, а також оприлюднюється на сайті закладу.

6.3. Ознайомлення із даним Положенням під розписку при прийомі на роботу працівника після його знайомства із правилами внутрішнього розпорядку закладу.

6.4. Заступник директора з НВР, який відповідає за методичну роботу:

- забезпечує шляхом практикумів, консультацій та інших колективних чи індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок для публікацій, на конкурси різного рівня з метою попередження порушень академічної доброчесності;
- використовує у своїй діяльності рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

6.5. Організація роботи комісії з питань академічної доброчесності.

7. Комісія з питань академічної доброчесності

З метою виконання норм цього Положення в закладі створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі Комісія).

7.1. Діяльність комісії:

7.1.1. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції Адміністрації закладу щодо накладання відповідних санкцій.

7.1.2. Склад Комісії затверджується наказом директора закладу за поданням рішення колегіального органу управління закладу.

7.1.3. Строк повноважень Комісії становить 1 рік.

7.1.4. До складу Комісії входять педагогічні працівники.

7.1.5. Будь-який працівник закладу, здобувач освіти закладу може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

7.1.6. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

7.1.7. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки, визначені планом роботи, та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

7.1.8. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

7.1.9. Засідання Комісії оформляється протоколом, який підписує Голова та секретар.

7.1.10. Комісія, не менше одного разу на рік, звітує про свою роботу перед колегіальним органом управління закладу.

7.1.11. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

7.1.12. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.

7.1.13. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять

рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

7.2. Повноваження Комісії:

7.2.1. Одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки.

7.2.2. Залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою.

7.2.3. Проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів загальної середньої освіти.

7.2.4. Надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.

7.2.5. Інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних актів закладу загальної середньої освіти.

8. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

8.1. За порушення правил академічної доброчесності *педагогічні працівники* притягуються до таких форм відповідальності:

8.1.1. Відмова у підвищенні кваліфікаційної категорії чи педагогічного звання.

8.1.2. Позбавлення кваліфікаційної категорії, педагогічного звання.

8.1.3. Недопуск до позачергової атестації.

8.1.4. Позбавлення будь яких видів заохочення (премії, виплати, нагороди).

8.1.5. Недопуск до участі у процедурах та заходах забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад та ін.

8.1.6. Накладання санкції, у т.ч, звільнення з роботи за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

8.1.7. Інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

8.2. За порушення правил академічної доброчесності *здобувачі освіти* притягуються до таких форм відповідальності:

8.2.1. Повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, лабораторної, самостійної роботи тощо).

8.2.2. Повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми (курсу, програми).

8.2.3. Позбавлення призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.

8.2.4. Попередження про накладання санкцій.

Порушення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, моралі та громадської свідомості, етичних норм академічної та наукової діяльності може розглядатися як вчинення аморального проступку, що за своїм характером несумісний із продовженням роботи закладі освіти.

9. Порядок оскарження рішення про притягнення до академічної відповідальності

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- 9.1. Ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження.
- 9.2. Особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовлятися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.
- 9.3. Знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності.
- 9.4. Оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або досуду.

10. Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності та етики

Контроль за дотриманням норм академічної доброчесності покладається на адміністрацію закладу.

11. Заключні положення

Це Положення схвалюється рішенням педагогічної ради та вводиться в дію наказом директора.

Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради та вводяться в дію наказом директора.